

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र प्रदेश स्थानीय सेवा अन्तर्गत विविध सेवा, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसार विभाजन गरिएको छः

भाग – १ : लिखित परीक्षा (Written Examination)

प्रथम चरण (First Phase):

पूर्णांक :- १००

द्वितीय चरण (Second Phase) :

पूर्णांक :- १००

भाग – २ : अन्तिम चरण (Final Examination)

कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test) र अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क:- ३५

परीक्षा योजना (Examination scheme)

१. प्रथम चरण/द्वितीय चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

चरण	विषय	पूर्णांक	उर्तीणांक	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (General Knowledge & General Mental Ability Test)	१००	४०	वस्तुगत (Objective) : बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	५० प्रश्न × २ अंक	४५ मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (Service Related Subjects) (लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण र समसामयिक विषय)	१००	४०	विषयगत (Subjective) : छोटो उत्तर (Short Ans) लामो उत्तर (Long Ans)	१० प्रश्न × ५ अंक ५ प्रश्न × १० अंक	३ घण्टा

२. अन्तिम चरण:-कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test) र अन्तर्वार्ता (Interview)

पत्र/विषय	पूर्णांक	परीक्षा प्रणाली	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	१५ मिनेट
अन्तर्वार्ता (Interview)	२५	मौखिक (Oral)	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुनेछ ।
- प्रथम चरण र द्वितीय चरणको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अंक कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अंक दिइने छैन र अंक कट्टा पनि गरिने छैन ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै पनि प्रकारको क्यालकुलेटर, मोबाईल वा अन्य विद्युतीय उपकरण प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि संसोधन भएका वा संसोधन भई हटाईएका वा थप गरी संसोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइने छ ।**
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षामा प्राप्त गरेको प्राप्तांकको शत प्रतिशत अंक र द्वितीय चरणको लिखित परीक्षाको प्राप्तांक जोडी कूल अंक योगको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशन गरिने छ ।
- लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइने छ ।
- लिखित परीक्षा तथा कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कुल अंक योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू हुने मिति: २०८१।०६।१४ गते देखि ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग
सुदूरपश्चिम प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा र प्रदेश स्थानीय सेवा अन्तर्गत विविध सेवा, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह
पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
भाग - १ : लिखित परीक्षा
प्रथम चरण : सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

१. नेपालको संविधान तथा सान्दर्भिक कानूनहरू (१० अंक)
- १.१ नेपालको संविधान
१.२ सुदूरपश्चिम प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९
१.३ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
१.४ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
२. सामान्य ज्ञान (६० अंक)
- २.१ भुगोल (१० अंक)
- (क) महादेश, महासागर, पर्वत श्रृंखला, हिमनदी, हिमताल, नदी, जलवायु, अक्षांस र देशान्तर, भुकम्प, मनसुन
(ख) नेपालको धरातलीय स्वरूपको किसिम र विशेषताहरू
(ग) प्राकृतिक स्रोतहरू (जलस्रोत, जीवजन्तु, वनस्पती, माटो, खनिज पदार्थ, पहाड, हावापानी)
(घ) नेपाल तथा सुदूरपश्चिम प्रदेशको भौगोलिक विविधता र जनजीवन
- २.२ इतिहास (१० अंक)
- (क) प्रथम र दोस्रो विश्व युद्ध, औद्योगिक क्रान्ति : घटना कारण र परिणामहरू
(ख) किराँतकाल, लिच्छविकाल र मल्लकाल : सामाजिक, आर्थिक र राजनीतिक अवस्था
(ग) नेपालको आधुनिक इतिहास : राजनीतिक घटनाक्रम, कारण र परिणामहरू
(घ) नेपालको इतिहासमा समाज सुधारकहरू
(ङ) नेपालमा लोकतन्त्रका लागि भएका आन्दोलनहरू : कारण र परिणामहरू
- २.३ सामाजिक तथा साँस्कृतिक अवस्था (६अंक)
- (क) नेपालमा प्रथा, परम्परा, मूल्य र मान्यता, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य र संगीत
(ख) साँस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता र महत्त्व
(ग) सुदूरपश्चिम प्रदेशको सामाजिक र साँस्कृतिक पक्ष सम्बन्धी जानकारी (प्रथा, जातजाति, भाषा, संस्कृति)
- २.४ आर्थिक अवस्था (६ अंक)
- (क) विकासका पूर्वाधारहरू (शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, विद्युत, यातायात, कृषि, उद्योग, पर्यटन)
(ख) आर्थिक परिसूचकहरू (आर्थिक वृद्धि, कुल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, विप्रेषण)
(ग) विकास योजना तथा सुदूरपश्चिम प्रदेशको चालु पञ्च वर्षीय योजना सम्बन्धी जानकारी
(घ) सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट सम्बन्धी जानकारी
- २.५ विज्ञान प्रविधि र स्वास्थ्य (१० अंक)
- (क) विज्ञान प्रविधिको विकासबाट मानव जीवनमा परेको प्रभावहरू
(ख) क्रम विकास, वंशाणु, स्वास्थ्य, रोग, खोप, पोषण र सरसफाई सम्बन्धी जानकारी
(ग) प्रमुख वैज्ञानिक आविस्कारहरू, प्रसिद्ध वैज्ञानिक र तिनको योगदान
(घ) जैविक प्रविधि, सूचना तथा संचार प्रविधि, वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी जानकारी
- २.६ जनसंख्या र वातावरण (६ अंक)
- (क) जनगणना, नेपालको जनसंख्या, जनसंख्याको बनौट तथा वितरण
(ख) सुदूरपश्चिम प्रदेशको जनसंख्या सम्बन्धी जानकारी
(ग) दिगो विकासका लक्ष्य, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू, प्रदुषण, विश्वव्यापी उष्णता, मौषम परिवर्तन, हरित गृह प्रभाव, शहरीकरण, बसाईसराई

प्रदेश निजामती सेवा र प्रदेश स्थानीय सेवा अन्तर्गत विविध सेवा, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.७ अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध र संघसंस्थाहरु (४ अंक)
(क) नेपालका छिमेकी देशहरु भारत र चीन संगको सम्बन्ध।
(ख) संयुक्त राष्ट्र संघ, सार्क सम्बन्धी जानकारी
- २.८ राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, मनोवैज्ञानिक, खेलकुद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरु सम्बन्धी जानकारी (८ अंक)
३. सामान्य बौद्धिक परीक्षण (३० अंक)
- ३.१ शाब्दिक तार्किक/ चातुर्यता परीक्षण (१० अंक)
बोध, शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ-डिकोडिङ, दिशा र दूरी ज्ञान परीक्षण, तर्क विचार सम्बन्धी, श्रेणीक्रम (पंक्तिक्रम), आगमन, निगमन
- ३.२ मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण (१० अंक)
अनुक्रम (श्रेणीक्रम), समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ, छोडिएका संख्या (अक्षर/ संकेत) मिलाउने, साझा गुण, मेट्रिक्स, तथ्याङ्क व्याख्या, तथ्याङ्क रुजु, अंकगणितीय तर्क/क्रिया सम्बन्धी
- ३.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षण (१० अंक)
अनुक्रम, समरूपता, एकरूपता, वर्गीकरण, चित्रात्मक विश्लेषणात्मक तर्क सम्बन्धी, भेन चित्र, मेट्रिक्स, त्रिभुज र वर्गहरुको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण

ΩΩΩ

प्रदेश लोक सेवा आयोग
सुदूरपश्चिम प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा र प्रदेश स्थानीय सेवा अन्तर्गत विविध सेवा, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह
पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

भाग - १ : लिखित परीक्षा

द्वितीय चरण : सेवा सम्बन्धी

(लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण र समसामयिक विषय)

१. महिला सशक्तिकरण र लैंगिक समानता

(२० अंक)

- १.१ महिला अधिकार सम्बन्धी संविधानमा भएका व्यवस्था
- १.२ लिङ्ग र लैङ्गिक विश्लेषण
  - १.२.१ लिङ्ग र लैङ्गिकता
  - १.२.२ लैङ्गिक भूमिका
  - १.२.३ लैंगिक आवश्यकता
  - १.२.४ समानता र समता
- १.३ लैङ्गिक समानताका लागि विशेष व्यस्था : सकारात्मक विभेद र आरक्षण
- १.४ महिला सशक्तिकरण र लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरण
- १.५ लैङ्गिक समानताका लागि संस्थागत व्यवस्था : महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मंत्रालय, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार
- १.६ लैंगिक समानता प्रवर्द्धनमा गैर सरकारी संस्था, नागरिक समाज र समुदायको भूमिका
- १.७ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण

२. लैङ्गिक हिंसा

(१५ अंक)

- २.१ लैङ्गिक हिंसाको अर्थ, परिभाषा र स्वरूप
- २.२ लैंगिक हिंसाको प्रकार, कारण, प्रभाव र नियन्त्रणका उपायहरू
- २.३ यौनजन्य हिंसा र बाल यौन दुर्व्यवहार
- २.४ बाल विवाह : कारण र न्यूनिकरणका उपायहरू
- २.५ कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार
- २.६ घरेलु हिंसा
- २.७ लैंगिक हिंसा विरुद्ध पुरुषको भूमिका र सहभागिता
- २.८ लैङ्गिक हिंसा सम्बोधन गर्ने संस्थागत व्यवस्था र संयन्त्र : राष्ट्रिय महिला आयोग, एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC), अल्पकालिन सेवा केन्द्र (Safe House), दीर्घकालिन पुनर्स्थापना केन्द्र, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र

३. सामाजिक न्याय र समावेशीकरण

(१५ अंक)

- ३.१ सामाजिक विभेद र समावेशीकरणको अर्थ र महत्व
- ३.२ समतामूलक समाज निर्माणका चुनौती तथा अवसर
- ३.३ सामाजिक रुपान्तरण: के, किन र कसरी
- ३.४ सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र आवधिक योजनामा सामाजिक न्याय र समावेशीकरण सम्बन्धी व्यवस्था
- ३.५ महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति

४. बालबालिका र सामाजिक सुरक्षा

(१५ अंक)

- ४.१ बाल अधिकार सम्बन्धी जानकारी
- ४.२ बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५
- ४.३ बालमैत्री स्थानीय शासन

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र प्रदेश स्थानीय सेवा अन्तर्गत विविध सेवा, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

४.४ विपदमा महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्गको संरक्षण र यसमा प्रदेश तथा स्थानीय संरक्षण विषयगत क्षेत्र (Protection cluster) को कार्य र भूमिका

४.५ अपांगता भएका व्यक्तिको अधिकार, अपांगताको वर्गीकरण, अपांगता परिचयपत्र

५. सार्वजनिक प्रशासन, व्यवस्थापन, योजना (१० अंक)

५.१ सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन: अवधारणा, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र, सीमा, संगठनका सिद्धान्त

५.२ योजना : प्रदेश तथा स्थानीय तहको योजना तर्जुमा प्रक्रिया

५.३ आर्थिक वृद्धि र आर्थिक विकास

५.४ विकासमा जनसहभागिता र यसको महत्व

६. कार्यालय व्यवस्थापन (१० अंक)

६.१ कार्यालय व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व

६.२ दर्ता, चलानी, फाईलिङ र पत्र व्यवहार

६.३ टिप्पणी, निर्णय र प्रतिवेदन लेखन

६.४ बैठक, गोष्ठी, कार्यशाला, जन सम्पर्क र सेवाग्राहीको गुनासो व्यवस्थापन

६.५ माग फारम, खरिद आदेश, दाखिला रिपोर्ट र जिन्सी खाता सम्बन्धी जानकारी

७. विविध (१५ अंक)

७.१ नेपालको संविधान: संविधानका विशेषता, नागरिकता, मौलिक हक र संवैधानिक अङ्गहरू

७.२ संघीय शासन प्रणाली, संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको अन्तर सम्बन्ध

७.३ सुदूरपश्चिम प्रदेश निजामती सेवाको गठन, पदपूर्ति, सेवा सुविधा, आचरण, सजाय, वृत्ति विकास, अवकाश सम्बन्धी जानकारी

७.४ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ (परिच्छेद- ३ र परिच्छेद – ६)

७.५ सार्वजनिक सेवा प्रवाह, सेवाग्राही प्रति कर्मचारीको आचरण र व्यवहार

द्वितीयपत्रको पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्न अनुसार हुनेछ।

एकाई	१	२	३	४	५	६	७
अंकभार	२०	१५	१५	१५	१०	१०	१५
छोटो उत्तर प्रश्न	२	१	१	१	२	२	१
लामो उत्तर प्रश्न	१	१	१	१	०	०	१

प्रदेश लोक सेवा आयोग
सुदूरपश्चिम प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा र प्रदेश स्थानीय सेवा अन्तर्गत विविध सेवा, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह
पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
भाग – २ : अन्तिम चरण :- कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तरवार्ता

कम्प्युटर सीप परीक्षण

(१० अंक)

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णांक	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु शीर्षक	अंक	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	Devanagari Typing	२.५	५ मिनेट
			English Typing	२.५	५ मिनेट
			Windows basic & MS - Word	५	५ मिनेट

Contents

1. Windows Basic

- Introduction to Graphic User Interface
- Starting and shutting down Windows
- Basic windows Elements – Desktop, Taskbar, My computer, Recycle Bin etc.
- Concept of files & folders

2. Word processing / Ms Word

- Creating, saving & opening documents
- Typing in Devanagari & English
- Text formatting (Font, Size, Colour, Underline, Italic, Bold etc.) & paragraph formatting (alignment, indentation, spacing)
- Inserting header & footer, page number
- Page setting (Margin, page size, orientation) previewing & printing documents

देवनागरी र अंग्रेजी Typing Skill Test लागी निर्देशन

१- देवनागरी Typing Skill Test को लागि १५० शब्दहरूको एउटा Test दिईने छ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ ।

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट – Correct Words/ Minute	पाउने अंक
५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	० अंक
५ वा सो भन्दा बढी र ७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	०.५० अंक
७.५ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	०.७५ अंक
१० वा सो भन्दा बढी र १२.५ भन्दा कम शुद्ध प्रति मिनेट बाफत	१ अंक
१२.५ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	१.२५ अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	१.५० अंक
१७.५ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	१.७५ अंक
२० वा सो भन्दा बढी र २२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	२ अंक
२२.५ वा सो भन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	२.२५ अंक
२५ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	२.५० अंक

प्रदेश निजामती सेवा र प्रदेश स्थानीय सेवा अन्तर्गत विविध सेवा, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

१. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ ।

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/ Minute)	पाउने अंक
६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	० अंक
६ वा सो भन्दा बढी र ९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	०.५० अंक
९ वा सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध प्रति मिनेट बाफत	०.७५ अंक
१२ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	१ अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	१.२५ अंक
१८ वा सो भन्दा बढी र २१ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	१.५० अंक
२१ वा सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	१.७५ अंक
२४ वा सो भन्दा बढी र २७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	२ अंक
२७ वा सो भन्दा बढी र ३० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	२.२५ अंक
३० वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बाफत	२.५० अंक

२- अंग्रजी वा देवनागरी Typing मा दिइएको Text लाई आधार मानी टाईप गरेको Text संग भिडाइ चेक गरिने छ। दिइएको अंग्रजी वा देवनागरी Text मा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Text मा Punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिने छैन। त्यस पछि निम्न Formula प्रयोग गरि शुद्ध शब्द प्रति मिनेट निकालिने छ ।

Formula

$$\text{शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute)} = \frac{\text{(Total words typed - Wrong words)}}{5}$$

5

अन्तर्वार्ता

(२५ अंक)

- समाप्त -